



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2021. gada 29. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība – Tiesu sadarbība krimināllietās – Pamatlēmums 2002/584/TI – Eiropas apcietināšanas orderis – Fakultatīvas neizpildes pamati – 4. panta 5. punkts – Pieprasītā persona, attiecībā uz kuru trešā valsti par tām pašām darbībām ir pieņemts galīgs spriedums – Jau izciests vai vairs neizpildāms sods saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesību aktiem – Īstenošana – Izpildes tiesu iestādes rīcības brīvība – Jēdziens “tās pašas darbības” – Soda samazināšana, kuru iestāde, kas nav tiesa, ir piešķirusi par labu vispārējam iecietības pasākumam

Lietā C-665/20 PPU

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande) iesniedza ar 2020. gada 7. decembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 7. decembrī, tiesvedībā par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kas izdots attiecībā uz

X,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Regans [*E. Regan*], Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda piektās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), K. Likurģs [*C. Lycourgos*] un I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*],

ģenerāladvokāts: Dž. Hogans [*G. Hogan*],

sekretāre: M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 3. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- X vārdā – *D. W. H. M. Wolters* un *S. W. Kuijpers*, *advocaten*,
- *Openbaar Ministerie* vārdā – *N. Bakkenes* un *K. van der Schaft*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *J. Möller*, *M. Hellmann* un *F. Halabi*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *M. Wasmeier* un *F. Wilman*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2021. gada 15. aprīļa tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 4. panta 5. punktu Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmumā 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV 2002, L 190, 1. lpp., un labojums – OV 2006, L 279, 30. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV 2009, L 81, 24. lpp.) turpmāk tekstā – “pamatlēmums”).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tāda Eiropas apcietināšanas ordera izpildi Nīderlandē, ko 2019. gada 19. septembrī izsniedza *Amtsgericht Berlin-Tiergarten* (Berlīnes-Tīrgartenes pirmās instances tiesa, Vācija), lai veiktu kriminālvajāšanu pret X.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

KĪŠN

- 3 Konvencijas, ar ko īsteno 1985. gada 14. jūnija Šengenas nolīgumu starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, kas parakstīta Šengēnā (Luksemburga) 1990. gada 19. jūnijā un kas stājās spēkā 1995. gada 26. martā (OV 2000, L 239, 19. lpp.; turpmāk tekstā – “KĪŠN”), 54. pantā, kas ietilpst šīs konvencijas III sadaļas 3. nodaļā “*Ne bis in idem* principa piemērošana”, ir paredzēts:

“Personu, kuras sakarā vienā [l]īgumslēdzējā [p]usē ir pieņemts galīgais tiesas spriedums, nedrīkst par to pašu nodarījumu saukt pie atbildības citā [l]īgumslēdzējā [p]usē, ar noteikumu, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt atbilstīgi tās [l]īgumslēdzējas [p]uses tiesību aktiem, kurā spriedums pieņemts.”

Pamatlēmums

- 4 Pamatlēmuma 5., 6., 10. un 12. apsvērumā ir noteikts:

“(5) Eiropas Savienībai nospraustais mērķis kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu liek atcelt izdošanu starp dalībvalstīm un to aizstāt ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm. [..]

(6) Eiropas apcietināšanas orderis, kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzišanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.

[..]

(10) Eiropas apcietināšanas ordera mehānism[a] pamatā ir augsta dalībvalstu savstarpēja uzticība. Tā īstenošanu var apturēt tikai gadījumā, ja viena no dalībvalstīm nopietni un vairākkārt pārkāpj principus, kas paredzēti [LES] 6. panta 1. punktā, ko konstatē Padome, ievērojot minētā līguma 7. panta 1. punktu, ar sekām, kas izklāstītas attiecīgā līguma 7. panta 2. punktā.

[..]

(12) Šajā pamatlēmumā ir respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas atzīti [LES] 6. pantā un atspoguļoti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši tās VI nodaļā. [..]”

5 Šī pamatlēmuma 1. pantā “Eiropas apcietināšanas ordera definīcija un pienākums to izpildīt” ir noteikts:

“1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.

2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.

3. Šis pamatlēmums [negroza] pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti [LES] 6. pantā.”

6 Pamatlēmuma 3. pantā “Eiropas apcietināšanas ordera obligātas neizpildīšanas pamati” ir noteikts:

“Izpildes dalībvalsts tiesas iestāde (šeit turpmāk – “izpildes tiesas iestāde”) atsaka Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu šādos gadījumos:

1) ja uz nodarījumu, kas ir par iemeslu šim orderim, attiecas amnestija izpildes dalībvalstī, ja šis valsts jurisdikcijā bija kriminālvajāšanas uzsākšana par attiecīgo nodarījumu saskaņā ar tās krimināllikumu;

2) Ja izpildes tiesas iestāde ir informēta par to, ka par pieprasīto personu dalībvalstī pieņemts galīgs spriedums attiecībā uz tādām pašām darbībām, ar nosacījumu, ka, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas dalībvalsts tiesībām;

3) ja personai, par kuru ir izsniegts šis orderis, ņemot vērā tās vecumu, nevar iestāties kriminālatbildība par darbībām [nodarījumiem], kas ir apcietināšanas ordera pamatā, saskaņā ar izpildes dalībvalsts tiesībām.”

7 Šī pamatlēmuma 4. pantā “Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildīšanas pamati” ir noteikts:

“Izpildes tiesu iestāde var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu:

[..]

5) Ja izpildes tiesas iestāde ir informēta par to, ka trešajā valstī par pieprasīto personu pieņemts galīgs spriedums attiecībā uz tām pašām darbībām, ar nosacījumu, ka, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesībām;

[..].”

Nīderlandes tiesības

8 Pamatlēmums Nīderlandes tiesībās tika transponēts ar 2004. gada 29. aprīļa *wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie* (Likums par Eiropas Savienības

Padomes Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp Eiropas Savienības dalībvalstīm īstenošanu; *Stb.* 2004, Nr. 195), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2017. gada 22. februāra likumu (*Stb.* 2017, Nr. 82) (turpmāk tekstā – “*OLW*”).

- 9) *OLW* 9. panta 1. punkta d) un e) apakšpunktā, ar kuru ir transponēts pamatlēmuma 3. panta 2. punkts un 4. panta 5. punkts, ir noteikts:

“Pieprasītās personas nodošana nav atļauta attiecībā uz nodarījumu, par kuru:

[..]

d. attiecībā uz šo personu ir pieņemts attaisnojošs vai tiesvedību izbeidzošs nolēmums Nīderlandes tiesā vai līdzvērtīgs galīgs nolēmums citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai trešās valsts tiesā;

e. šī persona ar tiesas nolēmumu ir tikusi notiesāta situācijā, kad:

- 1) piespriestais sods vai pasākums jau ir izpildīts;
- 2) piespriesto sodu vai pasākumu vairs nevar izpildīt vai turpināt izpildīt;
- 3) notiesāšana ir izpaudusies kā vainas atzīšana bez soda vai pasākuma piemērošanas;
- 4) piespriestais sods vai pasākums ir ticis izpildīts Nīderlandē;

[..].”

- 10) Saskaņā ar *OLW* 28. panta 2. punktu:

“Ja *rechtbank* [(tiesa)] konstatē [..], ka nodošanu nevar atļaut [..], tā ar savu nolēmumu šo nodošanu atsaka.”

Vācijas tiesības

- 11) *Strafgesetzbuch* (Kriminālkodekss) 51. panta “Izciestā soda ieskaitīšana” 3. punktā ir noteikts:

“Ja notiesātā persona par to vienu un to pašu darbību ir sodīta ārvalstī, šī ārvalstis piemērotā un jau izciestā soda daļa tiek ieskaitīta jaunajā sodā.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 12) 2019. gada 19. septembrī *Amtsgericht Berlin-Tiergarten* (Berlīnes-Tīrgartenes pirmās instances tiesa) attiecībā uz X izdeva Eiropas apcietināšanas orderi par viņa nodošanu kriminālvajāšanai par noziedzīgiem nodarījumiem Berlīnē (Vācija) 2012. gada 30. oktobrī.

- 13) Šajā dienā X esot sasējis Y, kura faktu rašanās laikā bija viņa dzīvesbiedre, kā arī Z, viņas 10 gadus veco meitu, piedraudot viņām ar nazi. Tad viņš esot izvarojis un pēc tam sakropļojis Y. Pirms Y mājas pamešanas viņš esot aizbarikādējis istabas, kurās attiecīgi atradās sasetās Y un Z, ar mērķi veicināt viņu nāvi.

- 14) Noziedzīgie nodarījumi, pamatojoties uz kuriem tiek pieprasīta nodošana, ir šādi:

- tišs viņa dzīvesbiedres slepkavības mēģinājums;
- mēģinājums nonāvēt viņa dzīvesbiedres nepilngadīgo meitu;
- viņa dzīvesbiedres izvarošana;

- smagu miesas bojājumu nodarīšana viņa dzīvesbiedrei;
 - tīša viņa dzīvesbiedres brīvības prettiesiska atņemšana un
 - tīša viņas dzīvesbiedres nepilngadīgās meitas brīvības prettiesiska atņemšana.
- 15 Pamatojoties uz šo Eiropas apcietināšanas orderi, X tika arestēts Nīderlandē un nogādāts iesniedzējtiesā 2020. gada 18. martā.
- 16 Viņš informēja šo tiesu, ka nepiekrīt viņa nodošanai Vācijas tiesu iestādēm, un viņam tika piemērots apcietinājums līdz nolēmuma taisīšanai šajā jautājumā.
- 17 Pamatojot iebildumus pret viņa nodošanu kriminālvajāšanai, X atsaucās uz *ne bis in idem* principu, tostarp norādot, ka par tām pašām darbībām trešā valstī, proti, Irānā, attiecībā uz viņu ir pasludināts galīgs spriedums.
- 18 Saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatēto X tika tiesāts Irānā par iepriekš minētajiem nodarījumiem, izņemot Y brīvības prettiesisko atņemšanu, kuras materiāltiesiskie elementi tomēr tika iekļauti “Y tīša slepkavības mēģinājuma” kvalifikācijā.
- 19 X ar galīgu nolēmumu tika notiesāts par smagu miesas bojājumu nodarīšanu Y, kā arī par Y un Z slepkavības mēģinājumiem. Taču viņš tika galīgi attaisnots apsūdzībās par Y izvarošanu un Z brīvības prettiesisku atņemšanu.
- 20 Saskaņā ar Irānas tiesībām X bija jāizcieš tikai vissmagākais no viņam šajā valstī piespriestajiem brīvības atņemšanas sodiem par nodarījumiem, par kuriem viņš bija ticis notiesāts, proti, brīvības atņemšanas sods uz septiņiem gadiem un sešiem mēnešiem. Viņš izcietā lielāko daļu šī soda un tika apzēlots, samazinot sodu tā atlikušajā daļā sakarā ar Irānas augstākā garīgā līdera izsludinātu vispārēju amnestiju saistībā ar islāma revolūcijas 40. gadadienu.
- 21 Turklāt par Y nodarītajiem smagajiem miesas bojājumiem X tika piespriests viņai samaksāt *diya* (naudas summa). Maksātspējas dēļ X tika atļauts sadalīt to daļās, veicot pirmo maksājumu 200 000 000 Irānas riālu (aptuveni 4245 EUR) apmērā, ar sekojošiem ikmēneša maksājumiem 2 % apmērā no *diya*. Pēc pirmā maksājuma un pirmā ikmēneša maksājuma veikšanas X 2019. gada 5. maijā tika atbrīvots Irānā. 2020. gada 7. septembrī Irānas iestādes attiecībā uz viņu izdeva apcietināšanas orderi vēlāko maksājumu termiņu neievērošanas dēļ.
- 22 Iesniedzējtiesā X apgalvo, ka Irānā pret viņu tika veikta kriminālvajāšana un viņš ir ticis galīgi notiesāts par tām pašām darbībām, par kurām tiek lūgta viņa nodošana kriminālvajāšanai, piemērojot attiecībā uz viņu izdoto Eiropas apcietināšanas orderi. Viņš esot galīgi attaisnots daļā nodarījumu, savukārt par otru daļu nodarījumu viņam esot piespriests brīvības atņemšanas sods, kuru X esot gandrīz pilnībā izcietis un attiecībā uz kura atlikušo daļu tika piemērots šī sprieduma 20. punktā minētais apzēlošanas pasākums. Turklāt X apgalvo, ka *diya* ir uzskatāms nevis par sodu vai pasākumu, bet gan par pienākumu izmaksāt cietušajai personai kaitējuma atlīdzību.
- 23 No tā X secina, ka saskaņā ar *OLW* 9. panta 1. punkta d) apakšpunktu un e) apakšpunkta 1. punktu viņa nodošana Vācijas iestādēm, piemērojot attiecībā uz viņu izdoto Eiropas apcietināšanas orderi, būtu jāatsaka. Viņš tostarp norāda, ka *OLW* 9. panta 1. punktā netiek nošķirts dalībvalstī pasludināts galīgs spriedums un trešā valstī pasludināts galīgs spriedums. Šādi rīkojoties, Nīderlandes likumdevējs esot izmantojis dalībvalstīm ar pamatlēmumu piešķirtās tiesības atteikt nodošanu galīga nolēmuma un soda, kas pilnībā izciests trešā valstī, gadījumā. Līdz ar to Nīderlandes tiesām esot pienākums to ievērot.

- 24 *Openbaar Ministerie* (prokuratūra, Nīderlande) primāri apgalvo, ka X izvirzītā iebilde saistībā ar agrāku notiesājošu spriedumu Irānā nevar tikt atbalstīta. Attiecībā uz trešā valstī pasludinātu notiesājošu spriedumu iesniedzējtiesai kā izpildes tiesu iestādei saskaņā ar pamatlēmuma 4. panta 5. punktu esot jānoraida *OLW* 9. panta 1. punkta e) apakšpunkta piemērošana, lai novērtētu, vai Irānā pasludinātais notiesājošais spriedums var pretendēt uz savstarpēju atzīšanu, pamatojoties uz savstarpējo uzticēšanos, kas izriet no līgumiem vai paražām. Ņemot vērā diplomātisko attiecību pārtraukšanu un tiesu iestāžu sadarbības ar Irānas Islāma Republiku neesamību, kā arī būtiskas atšķirības starp Savienības dalībvalstu un Irānas Islāma Republikas tiesību sistēmām, šādas uzticēšanās Irānas tiesību sistēmai neesot. No tā prokuratūra secina, ka X notiesājošais spriedums Irānā nevar kalpot par derīgu pamatu pret viņu izdotā Eiropas apcietināšanas ordera neizpildei.
- 25 Pakārtoti, prokuratūra apgalvo, ka *OLW* 9. panta 1. punkta e) apakšpunktam nav pretrunā šī apcietināšanas ordera izpilde, jo Irānā piespriestais sods vēl nav pilnībā izciests un to var izpildīt vēlāk. Prokuratūra šajā ziņā atsaucas uz Irānas iestāžu attiecībā uz X izsniegto apcietināšanas orderi tādēļ, ka pēdējais minētais nav ievērojis *diya* apmaksai noteiktos maksājuma termiņus. Arī pakārtoti, prokuratūra apgalvo – tā kā Irānas tiesas nav paudušas savu viedokli par apsūdzību Y brīvības prettiesiskā atņemšanā, X nodošana šajā ziņā esot jāatļauj.
- 26 Šādos apstākļos iesniedzējtiesa vispirms pauž šaubas par to, vai pamatlēmuma 4. panta 5. punkts Nīderlandes tiesībās ir transponēts pareizi. It īpaši tā norāda, ka šajā tiesību normā ir uzskaitīti Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildes pamati, savukārt *OLW* 9. panta 1. punktā ir paredzēts, ka šādu iemeslu gadījumā izpilde ir jāatsaka, jo izpildes tiesu iestādei šajā ziņā nav nekādas rīcības brīvības.
- 27 Iesniedzējtiesa arī uzskata – lai noteiktu, vai saskaņā ar *OLW* 9. panta 1. punkta e) apakšpunktu tai ir pienākums atteikt nodot X kriminālvajāšanai par Y brīvības prettiesisku atņemšanu, ir jāpārbauda, vai darbība, par kuru X tiek apsūdzēts Vācijā, un tišs Y slepkavības mēģinājums, proti, fakts, par kuru X tika notiesāts Irānā, attiecas uz “tām pašām darbībām” *OLW* 9. panta 1. punkta un pamatlēmuma 4. panta 5. punkta izpratnē.
- 28 Visbeidzot, runājot par darbībām, par kurām X ir galīgi notiesāts Irānā, iesniedzējtiesa norāda, ka jautājums par to, vai tai ir pilnībā vai daļēji jāatsaka attiecīgā Eiropas apcietināšanas ordera izpilde, ir atkarīgs no pamatlēmuma 4. panta 5. punktā paredzētā nosacījuma par to, ka trešā valstī pasludināta galīga sprieduma par tām pašām darbībām gadījumā piespriestais sods “ir izciests vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesību aktiem”.
- 29 Iesniedzējtiesa it īpaši jautā, vai, piemērojot minēto 4. panta 5. punktu, ir jāņem vērā tāds apžēlošanas pasākums, kāds X tika piemērots Irānā.
- 30 Uzskatot, ka atbilde uz jautājumu par to, vai var izpildīt attiecībā pret X izsniegto Eiropas apcietināšanas orderi, ir atkarīga no pamatlēmuma 4. panta 5. punkta interpretācijas, *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamas tiesa, Nīderlande) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [pamatlēmuma] 4. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja dalībvalsts nolemj transponēt šo tiesību normu valsts tiesībās, izpildes tiesu iestādei ir jābūt zināmai rīcības brīvībai attiecībā uz jautājumu par to, vai Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir jāatsaka?
- 2) Vai [pamatlēmuma] 4. panta 5. punktā lietotais jēdziens “tās pašas darbības” ir jāinterpretē tāpat kā šī pamatlēmuma 3. panta 2. punktā, un, ja tas tā nav, kā šis jēdziens ir jāinterpretē pirmajā minētajā tiesību normā?

- 3) Vai [pamatlēmuma] 4. panta 5. punktā paredzētais nosacījums par to, ka gadījumā, “ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests [...] vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesībām”, ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir izpildīts gadījumā, ja pieprasītā persona par vienām un tām pašām darbībām ir galīgi notiesāta ar brīvības atņemšanas sodu, kura viena daļa ir izciesta valstī, kur ir ticis pasludināts notiesājošs spriedums, un attiecībā uz atlikušo šī soda daļu šī persona ir apžēlota ar vispārēju apžēlošanas pasākumu, kuru ir izsludinājusi šīs valsts iestāde, kas nav tiesa, kurš attiecas arī uz notiesātām personām, kas tāpat kā pieprasītā persona ir izdarījušas smagus noziegumus, un kurš nav balstīts uz racionāliem krimināltiesību politikas apsvērumiem?”

Pieteikums par steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību

- 31 Iesniedzējtiesa ir lūgusi šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot Tiesas Reglamenta 107. panta 1. punktā paredzēto steidzamības tiesvedību.
- 32 Šajā ziņā ir jānorāda, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par pamatlēmuma, uz ko attiecas LESD trešās daļas V sadaļa par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, interpretāciju. Tātad tas ietilpst Reglamenta 107. pantā definētās steidzamības tiesvedības piemērošanas jomā un līdz ar to tam var tikt piemērota steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedība.
- 33 Otrkārt, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir jāņem vērā apstākļi, ka persona, uz kuru attiecas pamatlēmums, šobrīd atrodas apcietinājumā un ka tās turpmāka atrašanās apcietinājumā ir atkarīga no strīda atrisinājuma pamatlēmuma (spriedums, 2020. gada 17. decembris, *Openbaar Ministerie* (Izsniegšanas tiesu iestādes neatkarība), C-354/20 PPU un C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka par X aizturēšanu tika izdots rīkojums attiecībā uz viņu izsniegtā Eiropas apcietināšanas ordera izpildei un ka šis aizturēšanas atstāšana spēkā ir atkarīga no Tiesas atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem.
- 35 Šādos apstākļos pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklaušijusi ģenerālvokātu, Tiesas piektā palāta 2020. gada 18. decembrī nolēma apmierināt iesniedzējtiesas pieteikumu par steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedības piemērošanu šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 36 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai pamatlēmuma 4. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja dalībvalsts izvēlas transponēt šo tiesību normu valsts tiesībās, tai ir jānodrošina izpildes tiesu iestādei rīcības brīvība noskaidrot, vai ir vai nav iemesls atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi šajā tiesību normā minētā pamata dēļ.
- 37 Vispirms jāatgādina, ka ar šo pamatlēmumu, ieviešot vienkāršotu un efektīvāku sistēmu sodīto vai aizdomās par krimināllikuma pārkāpumu turēto personu nodošanai, ir paredzēts atvieglot un paātrināt tiesu sadarbību ar mērķi veicināt Savienībai paredzētā mērķa kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu īstenošanu, balstoties uz augstu uzticības līmeni, kam jāpastāv starp dalībvalstīm (spriedums, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 38. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Jomā, kas tiek regulēta ar pamatlēmumu, savstarpējas atzīšanas princips, kas – kā tas tostarp izriet no šī pamatlēmuma 6. apsvēruma – ir tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās “stūrakmens”, ir noteikts šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktā, kurā ir paredzēts noteikums, ka dalībvalstīm ir jāizpilda ikviens

- Eiropas apcietināšanas orderis, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un ievērojot šī pamatlēmuma normas (spriedums, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 39 No minētā izriet, ka izpildes tiesu iestādes principā var atteikties izpildīt šādu orderi vienīgi atbilstoši izsmeloši uzskaitījumiem, pamatlēmumā paredzētajiem neizpildes pamatiem. Tādējādi, lai arī Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir princips, izpildes atteikums tiek saprasts kā izņēmums, kas ir jāinterpretē šauri (spriedums, 2020. gada 17. decembris, *Openbaar Ministerie* (Izsniegšanas tiesu iestādes neatkarība), C-354/20 PPU un C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Pamatlēmumā ir skaidri norādīti Eiropas apcietināšanas ordera obligātās neizpildes pamati (3. pants) un fakultatīvās neizpildes pamati (4. un 4.a pants) (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Attiecībā uz pamatlēmuma 4. pantā uzskaitījumiem fakultatīvās neizpildes pamatiem no Tiesas judikatūras izriet, ka, transponējot pamatlēmumu, dalībvalstīm ir rīcības brīvība. Tādējādi dalībvalstis var brīvi transponēt vai netransponēt šos pamatus savās valsts tiesībās. Tās var arī izvēlēties ierobežot situācijas, kurās izpildes tiesu iestāde var atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, tādējādi atvieglojot pieprasīto personu nodošanu atbilstoši šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktā noteiktajam savstarpējas atzīšanas principam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 6. oktobris, *Wolzenburg*, C-123/08, EU:C:2009:616, 58., 59. un 61. punkts).
- 42 Turklāt jānorāda, ka saskaņā ar pamatlēmuma 4. pantu izpildes tiesu iestāde “var atteikties” izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi šī panta 1.–7. punktā uzskaitīto iemeslu dēļ, kuru skaitā it īpaši ir fakts, ka no šīs iestādes rīcībā esošās informācijas izriet, ka par tām pašām darbībām attiecībā uz pieprasīto personu ir pieņemts galīgs spriedums trešā valstī, ar nosacījumu, ka gadījumā, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesībām.
- 43 Līdz ar to no pamatlēmuma 4. panta formulējuma, it īpaši no darbības vārda “varēt” lietojuma kopā ar darbības vārda “atteikt” nenoteiksmes formu, runājot par izpildes tiesu iestādi, izriet, ka pēdējai minētajai pašai ir jābūt rīcības brīvībai izlemt, vai atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi šajā 4. pantā izklāstīto iemeslu dēļ (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. decembris, *Sut*, C-514/17, EU:C:2018:1016, 33. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 No minētā izriet, ka, lemjot par vienu vai vairāku pamatlēmuma 4. pantā paredzēto fakultatīvās neizpildes pamatu transponēšanu, dalībvalstis nedrīkst prasīt, lai tiesu iestādes atsakās izpildīt ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, kas formāli ietilpst minēto pamatu piemērošanas jomā, dalībvalstīm neesot iespējai ņemt vērā katras lietas apstākļus.
- 45 Šo pamatlēmuma 4. panta interpretāciju apstiprina konteksts, kādā šis pants ietilpst.
- 46 Pirmkārt, kā Tiesa ir vairākkārt uzsvērusi, Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir princips, savukārt izpildes atteikums tiek saprasts kā izņēmums, kas ir jāinterpretē šauri (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 39. punkts).
- 47 Kā ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 44. punktā, valsts tiesību normai, ar kuru izpildes tiesu iestādei tiktu atņemta iespēja ņemt vērā katras lietas īpašos apstākļus, kas tai var likt uzskatīt, ka nodošanas atteikuma nosacījumi nav izpildīti, sekas būtu tādas, ka pamatlēmuma 4. pantā paredzētās vienkāršās atteikuma tiesības kļūtu par reālu pienākumu, un izņēmums, ko veido nodošanas atteikums, tādējādi kļūtu par principu.

- 48 Otrkārt, pamatlēmuma 4. panta formulējums ir jāsalīdzina ar tā 3. panta formulējumu, kurā atbilstoši tā nosaukumam ir norādīti “obligātas neizpildīšanas” pamati, saskaņā ar kuriem izpildes tiesu iestāde atsaka Eiropas apcietināšanas ordera izpildi. Tādējādi izpildes tiesu iestādei nav nekādas rīcības brīvības saskaņā ar pamatlēmuma 3. pantu.
- 49 Turklāt pats pamatlēmuma 4. panta 5. punkta formulējums ir gandrīz identisks tā 3. panta 2. punkta formulējumam, izņemot to, ka pirmais attiecas uz personu, par kuru “trešajā valstī” ir pieņemts galīgs spriedums, savukārt otrais attiecas uz personu, kura notiesāta par tām pašām darbībām ar galīgu spriedumu “dalībvalstī”.
- 50 Taču tas, ka izpildes tiesu iestādei nav rīcības brīvības pamatlēmuma 3. panta 2. punktā paredzētā neizpildes pamata piemērošanā, izriet no prasības ievērot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pantā nostiprināto *ne bis in idem* principu.
- 51 Šis princips, kas ir garantēts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 50. pantā, nozīmē, ka pret personu nevar veikt kriminālvajāšanu dalībvalstī par noziedzīgu nodarījumu, par kuru tā jau ir tikusi attaisnota vai notiesāta “Savienībā”.
- 52 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Savienības tiesības ir balstītas uz pamatpremisu, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij ar visām pārējām dalībvalstīm – un tās to savstarpēji atzīst – ir kopīgas daudzas Savienības pamatvērtības, kā tas ir precizēts LES 2. pantā (spriedums, 2020. gada 24. septembris, *Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof* (Specialitātes princips), C-195/20 PPU, EU:C:2020:749, 30. punkts). Šī premisa nozīmē un pamato dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos, it īpaši to attiecīgajās krimināltiesību sistēmās.
- 53 It īpaši attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, ar savstarpējas uzticēšanās principu katrai no šīm valstīm ir noteikts pienākums uzskatīt, izņemot ārkārtas apstākļus, ka visas pārējās dalībvalstis ievēro Savienības tiesības, it īpaši šajās tiesībās atzītās pamattiesības (spriedums, 2020. gada 17. decembris, *Openbaar Ministerie* (Izsniegšanas tiesu iestādes neatkarība), C-354/20 PPU un C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 54 Šāda savstarpēja uzticēšanās pastāv arī starp KĪŠN līgumslēdzējām valstīm; šis konvencijas 54. pants nepieļauj, ka personu, par kuru līgumslēdzējā valstī ir pieņemts galīgs tiesas spriedums, par to pašu nodarījumu sauc pie atbildības citā līgumslēdzējā valstī (spriedums, 2016. gada 29. jūnijs, *Kossowski*, C-486/14, EU:C:2016:483, 50. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 55 Savukārt nevar principā uzskatīt, ka uzticība trešo valstu krimināltiesību sistēmām, kuras nav šī nolīguma puses vai kurām nav privileģētu attiecību ar Savienību, nozīmē, ka izpildes tiesu iestādei ir rīcības brīvība saskaņā ar pamatlēmuma 4. panta 5. punktu, lai pārbaudītu, vai, ņemot vērā visus katras lietas īpašos apstākļus, it īpaši apstākļus, kādos pieprasītā persona ir notiesāta un, attiecīgā gadījumā, ir izpildīts tai pasludinātais sods, ir jāatsaka Eiropas apcietināšanas ordera izpilde.
- 56 Turklāt šī interpretācija atbilst pamatlēmuma 4. panta 5. punkta mērķim, kurš, kā izriet no šīs tiesību normas formulējuma un saskaņā ar LESD 67. panta 1. punktu, ir vērstas uz to, lai ļautu izpildes tiesu iestādei garantēt pieprasītās personas tiesisko drošību, ņemot vērā faktu, ka attiecībā uz šo personu par tām pašām darbībām trešā valstī ir pieņemts galīgs spriedums, ciktāl, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesībām (pēc analogijas, runājot par KĪŠN 54. pantu, skat. spriedumu, 2016. gada 29. jūnijs, *Kossowski*, C-486/14, EU:C:2016:483, 44. punkts).
- 57 Šajā ziņā ir jānorāda, ka nosacījums par to, ka gadījumā, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesībām, ciktāl šī nosacījuma neizpildes gadījumā tiek uzlikts pienākums nodot pieprasīto personu kriminālvajāšanai vai tai piespiestā brīvības atņemšanas soda izciešanai, veicina Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma mērķa

- īstenošanu, proti, panākt, lai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā netiktu pieļauta nesodāmība par noziedzīgiem nodarījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 11. marts, SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija), C-314/18, EU:C:2020:191, 47. punkts, un pēc analogijas spriedumu, 2014. gada 27. maijs, *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 77. punkts).
- 58 Šajā konteksta ir jāatgādina, ka pamatlēmuma interpretācijai ir jābūt tādai, ka ar to tiek nodrošinātas prasības ievērot attiecīgo personu pamattiesības, turklāt nevājinot dalībvalstu tiesu iestāžu sadarbības sistēmas – kurā Eiropas apcietināšanas orderis, kā to ir paredzējis Savienības likumdevējs, ir viens no būtiskajiem elementiem – efektivitāti (spriedums, 2017. gada 10. augusts, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 63. punkts).
- 59 Ciktāl, kā tas izriet no šī sprieduma 55. punkta, savstarpējas uzticēšanās un savstarpējas atzīšanas principi, kas veido Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma pamatu, nav automātiski transponējami attiecībā uz trešo valstu tiesu pasludinātiem spriedumiem, LES 3. panta 2. punktā paredzētā mērķa – novērst noziedzību un cīnīties pret to brīvības, drošības un tiesiskuma telpā – īstenošana var tikt apdraudēta, ja izpildes tiesu iestādei neatkarīgi no konkrētiem katra gadījuma apstākļiem tiek noteikts pienākums atteikties pieprasītās personas nodošanu, pamatojoties uz pamatlēmuma 4. panta 5. punktā izklāstīto pamatojumu.
- 60 No minētā izriet, ka pamatlēmuma 4. panta 5. punktā paredzētā neizpildes pamata konkrēta piemērošana ir jāatstāj izpildes tiesu iestādes – kurai šajā nolūkā ir jābūt rīcības brīvībai, kas tai ļauj veikt pārbaudi katrā atsevišķā gadījumā, ņemot vērā visus atbilstošos apstākļus, it īpaši tos, kādos pieprasītā persona ir tikusi notiesāta trešā valstī, – ziņā, lai noteiktu, vai šīs personas nenodošanas rezultātā netiktu ignorētas visu dalībvalstu likumīgās intereses novērst noziedzību brīvības, drošības un tiesiskuma telpā.
- 61 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesa, izņemot gadījumu, kad tiek izmantota *contra legem* interpretācija, šķiet, izslēdz iespēju, ka *OLW* varētu tikt piemērots tā, lai izpildes tiesu iestādei tiktu atzīta šāda rīcības brīvība.
- 62 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka, tā kā pamatlēmumam nav tiešas iedarbības, dalībvalsts tiesai, pamatojoties tikai uz Savienības tiesībām, nav pienākuma izslēgt tās tiesību normas piemērošanu, kas ir pretrunā pamatlēmumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 71. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 63 Otrkārt, lai gan pamatlēmuma saistošais raksturs valsts iestādēm rada pienākumu interpretēt valsts tiesības cik vien iespējams atbilstoši šī pamatlēmuma tekstam un mērķim, lai sasniegtu pamatlēmumā paredzēto rezultātu, atbilstīgas interpretācijas princips nevar būt pamats valsts tiesību *contra legem* interpretācijai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 72., 73. un 76. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 64 Tomēr šis atbilstošās interpretācijas princips prasa ņemt vērā valsts tiesības kopumā un piemērot tajās atzītās interpretācijas metodes, lai nodrošinātu pamatlēmuma pilnīgu efektivitāti un rastu risinājumu, kas atbilst tā mērķim (spriedums, 2019. gada 24. jūnijs, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, 77. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 65 Šajā gadījumā Nīderlandes valdība tiesas sēdē Tiesā norādīja, ka likumprojekts par *OLW* 9. panta grozīšanu, lai to saskaņotu ar pamatlēmumu, ir pieņemšanas procesā.
- 66 Šādos apstākļos iesniedzējtiesai it īpaši ir jāizvērtē, vai, ņemot vērā šo iespējamo tiesību aktu grozījumu, Nīderlandes tiesības var tikt piemērotas tādējādi, lai rezultāts būtu saderīgs ar pamatlēmumā paredzēto rezultātu.

67 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka pamatlēmuma 4. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja dalībvalsts izvēlas transponēt šo tiesību normu valsts tiesībās, tai ir jānodrošina tiesu iestādei rīcības brīvība noskaidrot, vai ir vai nav pamats atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi šajā tiesību normā minētā pamata dēļ.

Par otro jautājumu

68 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai pamatlēmuma 3. panta 2. punkts un 4. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka abās šajās tiesību normās ietvertais jēdziens “tās pašas darbības” ir jāinterpretē vienveidīgi.

69 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un piemērošanas jomu, visā Savienībā parasti ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā ne vien šīs tiesību normas formulējumu, bet arī tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2020. gada 25. jūnijs, *Ministerio Fiscal* (Iestāde, kas var pieņemt starptautiskās aizsardzības pieteikumu), C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

70 Runājot it īpaši par jēdzienu “tās pašas darbības”, kas ietverts pamatlēmuma 3. panta 2. punktā, Tiesa uzskatīja, ka, tā kā šajā tiesību normā nav atsauces uz dalībvalstu tiesībām saistībā ar šo jēdzienu, pēdējais minētais visā Savienībā ir jāinterpretē autonomi un vienveidīgi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 16. novembris, *Mantello*, C-261/09, EU:C:2010:683, 38. punkts).

71 Turklāt Tiesa konstatēja, ka jēdziens “tas pats nodarījums [tās pašas darbības]” ir ietverts arī KĪŠN 54. pantā un, ņemot vērā šī panta un pamatlēmuma 3. panta 2. punkta kopīgo mērķi, proti, izvairīties no tā, ka pret personu no jauna tiek uzsākta kriminālvajāšana vai tā tiek tiesāta krimināllietā par tām pašām darbībām, nosprieda, ka šie divi jēdzieni ir jāinterpretē identiski kā tādi, kas attiecas tikai uz faktu patiesumu un kas aptver konkrētu apstākļu kopumu, kuri savā starpā ir nedalāmi saistīti neatkarīgi no šo faktu juridiskās kvalifikācijas vai aizsargātajām tiesiskajām interesēm (spriedums, 2010. gada 16. novembris, *Mantello*, C-261/09, EU:C:2010:683, 39. un 40. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

72 Tāpat kā pamatlēmuma 3. panta 2. punktā arī tā 4. panta 5. punktā nav skaidras atsauces uz dalībvalstu tiesību aktiem, tāpēc saskaņā ar šī sprieduma 69. punktā atgādināto judikatūru jēdziena “tās pašas darbības [tas pats nodarījums]” nozīmei un tvērumam, kas parādās šajā tiesību normā, visā Savienībā ir jāatrod arī autonoma un vienota interpretācija, kas jāmeklē, ņemot vērā ne tikai šīs tiesību normas formulējumu, bet arī tās kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi.

73 Šajā ziņā vispirms ir jānorāda, ka šis jēdziens ir formulēts tieši tāpat kā jēdziens pamatlēmuma 3. panta 2. punktā.

74 Turpinājumā, runājot par šo divu jēdzienu kontekstu, pamatlēmuma 4. panta 5. punkta formulējums katrā gadījumā ir salīdzināms ar pamatlēmuma 3. panta 2. punkta formulējumu, bet tikai pēdējā minētā norma, kas paredz Eiropas apcietināšanas ordera “obligātās neizpildīšanas pamatus”, attiecas uz spriedumu, kas pieņemts “dalībvalstī”, savukārt pamatlēmuma 4. panta 5. punkts, kas paredz vienu “fakultatīvās neizpildīšanas pamatu”, attiecas uz “trešajā valstī” pasludinātu spriedumu.

75 Šādos apstākļos saskaņotības un tiesiskās drošības apsvērumi prasa, lai jēdzieniem, kas ir identiski formulēti abās šajās normās, kā arī KĪŠN 54. pantā, tiktu piešķirta vienāda nozīme (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 10. novembris, *Özçelik*, C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, 33. punkts).

- 76 Fakts, ka šī pamatlēmuma 3. panta 2. punkts attiecas uz Savienībā pasludinātiem spriedumiem, bet tā 4. panta 5. punkts attiecas uz trešā valstī pasludinātiem spriedumiem, pats par sevi nevar pamatot to, ka minētajam jēdzienam tiek piešķirta atšķirīga piemērošanas joma.
- 77 Protams, principa *ne bis in idem* piemērošana noteikti nozīmē, ka pastāv uzticēšanās tās valsts krimināltiesību sistēmai, kurā spriedums ir pasludināts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 9. marts, *Van Esbroeck*, C-436/04, EU:C:2006:165, 30. punkts un tajā minētā judikatūra). Kā izriet no šī sprieduma 55. punkta, augsto savstarpējo uzticību, kas pastāv starp dalībvalstīm, nevar prezumēt attiecībā uz trešām valstīm un it īpaši to krimināltiesību sistēmu.
- 78 Tomēr ir jāuzsver, pirmkārt, ka tieši šīs nenoteiktības dēļ Savienības likumdevējs drīzāk fakultatīvās neizpildes pamatu, nevis obligātās neizpildes pamatu vidū ir iekļāvis apstākli, ka par pieprasīto personu trešā valstī ir pasludināts galīgs spriedums.
- 79 Šādi rīkojoties, likumdevējs ļauj dalībvalstīm izvēlēties ierobežot situācijas, kurās izpildes tiesu iestāde var atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, tādējādi atvieglojot pieprasīto personu nodošanu atbilstoši šī pamatlēmuma 1. panta 2. punktā noteiktajam savstarpējas atzīšanas principam (spriedums, 2009. gada 6. oktobris, *Wolzenburg*, C-123/08, EU:C:2009:616, 58. un 59. punkts).
- 80 Turklāt, ciktāl – kā tas izriet no atbildes uz pirmo jautājumu – izpildes tiesu iestādei ir jābūt rīcības brīvībai, piemērojot pamatlēmuma 4. panta 5. punktā paredzēto fakultatīvās neizpildes pamatu, lai tā varētu noteikt, vai ir jāatsaka pieprasītās personas nodošana, šai iestādei ir jāņem vērā pat paļāvība, kāda tai var likumīgi būt attiecībā uz konkrētās trešās valsts krimināltiesību sistēmu.
- 81 Otrkārt, šaurākas piemērošanas jomas piešķiršana pamatlēmuma 4. panta 5. punktam un it īpaši jēdzienam “par tām pašām darbībām” tā izpratnē nekā tā, kāda ir atzīta šī pamatlēmuma 3. panta 2. punktā un KĪŠN 54. pantā, būtu grūti savienojama ar šo pēdējo minēto tiesību normu, ņemot vērā, ka šī konvencija ir piemērojama ne tikai dalībvalstīm, bet arī noteiktām trešām valstīm, kas tai ir pievienojušās.
- 82 Visbeidzot, runājot par šīs tiesību normas mērķi, ir jāatgādina, ka – tāpat kā pamatlēmuma 3. panta 2. punkta – arī pamatlēmuma 4. panta 5. punkta mērķis ir ļaut izpildes tiesu iestādei nodrošināt pieprasītās personas tiesisko drošību, tai pieejamās rīcības brīvības ietvaros ņemot vērā faktu, ka attiecībā uz šo personu par tām pašām darbībām citā valstī ir pasludināts galīgs spriedums, kas arī liecina par labu saskaņotai minētajās tiesību normās ietvertā jēdziena “par tām pašām darbībām” interpretācijai.
- 83 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka pamatlēmuma 3. panta 2. punkts un 4. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka abās šajās tiesību normās ietvertais jēdziens “tās pašas darbības” ir jāinterpretē vienveidīgi.

Par trešo jautājumu

- 84 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai pamatlēmuma 4. panta 5. punkts, kurā fakultatīvās neizpildes pamata piemērošana ir pakļauta nosacījumam par to, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka šis nosacījums ir izpildīts gadījumā, kad pieprasītā persona par vienām un tām pašām darbībām ir tikusi galīgi notiesāta ar brīvības atņemšanas sodu, kura viena daļa ir izpildīta notiesājošo spriedumu pasludinošajā trešā valstī, un vienlaikus attiecībā uz atlikušo šī soda daļu šī persona ir tikusi apzēlota ar šīs valsts iestādes, kas nav tiesu iestāde, izsludinātu vispārēju apzēlošanas pasākumu, kurš attiecas arī uz personām, kas notiesātas par smagiem noziegumiem, un kurš nav balstīts uz racionāliem krimināltiesību politikas apsvērumiem.

- 85 Saskaņā ar pamatlēmuma 4. panta 5. punktu izpildes tiesas iestāde var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, ja tā ir informēta par to, ka par pieprasīto personu trešā valstī ir pieņemts galīgs spriedums attiecībā uz tām pašām darbībām, “ar nosacījumu, ka gadījumā, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas dalībvalsts tiesībām” (turpmāk tekstā – “izpildes nosacījums”).
- 86 Šajā ziņā ir jānorāda, ka pamatlēmuma 4. panta 5. punktā ir vispārīga atsauce uz “notiesāšanas valsts tiesībām”, bet nav norādīts iemesls, kāpēc sodu vairs nevar izpildīt.
- 87 Līdz ar to principā ir jāatzīst visi apzēlošanas pasākumi, kuri paredzēti notiesāšanas valsts tiesību aktos un kuru rezultātā piespriesto sodu vairs nevar izpildīt, neatkarīgi it īpaši no faktu smaguma, no iestādes, kas ir noteikusi pasākumu, kā arī no tās apsvērumiem.
- 88 No minētā izriet, ka soda samazināšana, kas tiek piešķirta saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesībām, nevar *a priori* tikt izslēgta no pamatlēmuma 4. panta 5. punkta piemērošanas jomas, tostarp tad, ja to ir piešķirusi iestāde, kas nav tiesu iestāde, par labu vispārējam apzēlošanas pasākumam, kurš attiecas arī uz personām, kas notiesātas par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, un kurš nav balstīts uz objektīviem krimināltiesību politikas apsvērumiem.
- 89 Šo interpretāciju, kuras pamatā ir pamatlēmuma 4. panta 5. punkta formulējums, apstiprina šīs normas konteksts un mērķis, kā arī, vispārīgāk runājot, pamatlēmuma mērķis.
- 90 Runājot, pirmkārt, par kontekstu, kādā iekļaujas pamatlēmuma 4. panta 5. punkts, no vienas puses, ir jānorāda, ka šajā tiesību normā paredzētais izpildes nosacījums ir formulēts gandrīz identiski šī pamatlēmuma 3. panta 2. punktā ietvertajam nosacījumam. Arī KĪŠN 54. pantā ir ietverts šāds nosacījums, kas ir formulēts ļoti līdzīgi.
- 91 Tādējādi to pašu iemeslu dēļ, kas izklāstīti šī sprieduma 74.–81. punktā, šim nosacījumam ir jāpiešķir tāda pati piemērošanas joma.
- 92 No otras puses, pamatlēmuma 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka izpildes tiesu iestādei Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir jāatsaka, “ja uz nodarījumu, kas ir par iemeslu šim orderim, attiecas amnestija izpildes dalībvalstī, ja šīs valsts jurisdikcijā bija kriminālvajāšanas uzsākšana par attiecīgo nodarījumu saskaņā ar tās krimināllikumu”.
- 93 Amnestija, ciktāl tās mērķis parasti ir panākt, lai nodarījumi, uz kuriem tā attiecas, zaudētu to noziedzīgo raksturu, kā rezultātā noziedzīgais nodarījums vairs nevarētu izraisīt kriminālvajāšanu un, ja ir ticis jau piespriests sods, tad tā izpilde ir jāpārtrauc, principā nozīmē, ka piespriesto sodu vairs nevar izpildīt saskaņā ar pamatlēmuma 3. panta 2. punktu un 4. panta 5. punktu.
- 94 Tomēr nevar uzskatīt, ka Savienības likumdevējs – tāpēc, ka tas minētā lēmuma 3. panta 1. punktā ir īpaši paredzējis amnestijas iespēju izpildes dalībvalstī, – vēlējas izslēgt amnestiju notiesājošajā dalībvalstī vai pat šīs valsts iestādes, kas nav tiesu iestāde, pieņemtus citus apzēlošanas pasākumus no pamatlēmuma 3. panta 2. punkta un 4. panta 5. punkta piemērošanas jomas.
- 95 Kā izriet no pamatlēmuma 3. panta 1. punkta formulējuma, tas attiecas uz īpašu gadījumu, kad par pieprasītās personas izdarīto noziedzīgo nodarījumu izpildes dalībvalstī nevar uzsākt kriminālvajāšanu tādēļ, ka uz šo personu šajā dalībvalstī attiecas amnestija, savukārt pamatlēmuma 4. panta 5. punktā un 3. panta 2. punktā paredzētais izpildes nosacījums attiecas uz principiāli atšķirīgu situāciju, kurā pieprasītā persona ir notiesāta trešā valstī vai dalībvalstī, kas nav izpildes dalībvalsts.
- 96 Otrkārt, runājot par pamatlēmuma 4. panta 5. punktā paredzētā izpildes nosacījuma mērķi, no šī sprieduma 57. punkta izriet, ka šī izpildes nosacījuma mērķis ir panākt, lai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā netiktu pieļauta nesodāmība par noziedzīgiem nodarījumiem.

- 97 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Savienības mērķis, kāds tas izriet no LESD 67. panta 3. punkta, – kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu – rada Savienībai vajadzību nodrošināt augstu drošības līmeni ar noziedzības novēršanas un apkarošanas pasākumiem, ar koordinācijas un sadarbības pasākumiem starp policiju un tiesu iestādēm, un citām kompetentām iestādēm, kā arī ar nolēmumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās un vajadzības gadījumā ar krimināllikumu tuvināšanu (spriedums, 2014. gada 27. maijs, *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 62. punkts).
- 98 Šajā kontekstā izpildes nosacījumam ir īpaša nozīme, jo gadījumā, ja tas nav izpildīts, tad nav iespējama *ne bis in idem* principa piemērošana, un pieprasītā persona līdz ar to ir jānodod kriminālvajāšanai vai tai piespriestā brīvības atņemšanas soda izciešanai.
- 99 *Ne bis in idem* princips, kas ir paredzēts gan pamatlēmuma 4. panta 5. punktā, gan tā 3. panta 2. punktā un KĪŠN 54. pantā, tomēr ir vērsti ne tikai uz to, lai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā novērstu to personu nesodāmību, kuras notiesātas ar galīgu spriedumu krimināllietā, bet arī uz to, lai nodrošinātu tiesisko drošību, ievērojot valsts iestāžu nolēmumus, kas ir kļuvuši galīgi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 27. maijs, *Spasic*, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 77. punkts).
- 100 To personu tiesisko drošību, attiecībā uz kurām ir pieņemts galīgs spriedums, var lietderīgi garantēt tikai tad, ja šīs personas ir pārliecinātas, ka pēc tam, kad tām piespriests sods vairs nevar tikt izpildīts saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesību aktiem, tās var pārvietoties Savienības teritorijā, nebaidoties no jaunas kriminālvajāšanas par tiem pašiem nodarījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2008. gada 11. decembris, *Bourquain*, C-297/07, EU:C:2008:708, 49.–50. punkts), tostarp, ja tām ir piemērots sods, kuru piešķirusi iestāde, kas nav tiesa, par labu vispārējam apžēlošanas pasākumam, kas nav balstīts uz objektīviem krimināltiesību politikas apsvērumiem.
- 101 Tomēr jānorāda, ka atšķirībā no pamatlēmuma 3. panta 2. punktā paredzētā obligātā neizpildes pamata, kura piemērošanā izpildes tiesu iestādei nav nekādas rīcības brīvības, šai iestādei, kā tas ir norādīts šī sprieduma 60. punktā, šī pamatlēmuma 4. panta 5. punktā paredzētā fakultatīvās neizpildes pamata piemērošanā ir jāizmanto rīcības brīvība, kas tai ļauj veikt pārbaudi katrā atsevišķā gadījumā, ņemot vērā visus atbilstošos apstākļus. To vidū tostarp ir fakts, ka pieprasītajai personai ir piemērots vispārējs apžēlošanas pasākums, šī pasākuma apjoms, kā arī apstākļi, kādos šis pasākums ir īstenots.
- 102 Šī atbilstošo apstākļu pārbaude ir jāveic, ņemot vērā šī sprieduma 99. punktā atgādinātos pamatlēmuma 4. panta 5. punkta mērķus un, vispārīgāk, LES 3. panta 2. punktā ietvertos mērķi novērst noziedzību un cīnīties pret to brīvības, drošības un tiesiskuma telpā.
- 103 It īpaši, īstenojot rīcības brīvību, izpildes tiesu iestādei ir jālīdzsvaro, no vienas puses, nesodāmības novēršana, kā arī cīņa pret noziedzību un, no otras puses, attiecīgās personas tiesiskās drošības garantija, lai sasniegtu Savienībai noteikto mērķi kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu saskaņā ar LESD 67. panta 1. un 3. punktu.
- 104 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka pamatlēmuma 4. panta 5. punkts, kurā fakultatīvās neizpildes pamata piemērošana ir pakļauta nosacījumam par to, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka šis nosacījums ir izpildīts gadījumā, kad pieprasītā persona par vienām un tām pašām darbībām ir tikusi galīgi notiesāta ar brīvības atņemšanas sodu, kura viena daļa ir izpildīta notiesājošo spriedumu pasludinošajā trešā valstī, un vienlaikus attiecībā uz atlikušo šī soda daļu šī persona ir tikusi apžēlota ar šīs valsts iestādes, kas nav tiesu iestāde, izsludinātu vispārēju apžēlošanas pasākumu, kurš attiecas arī uz personām, kas notiesātas par smagiem noziegumiem, un kurš nav balstīts uz racionāliem krimināltiesību politikas apsvērumiem. Tomēr izpildes tiesu iestādei, īstenojot tai piešķirto rīcības brīvību, ir jālīdzsvaro, no vienas puses, nesodāmības novēršana, kā arī cīņa pret noziedzību un, no otras puses, attiecīgās personas tiesiskās drošības garantija.

Par tiesāšanās izdevumiem

105 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI, 4. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja dalībvalsts izvēlas tranponēt šo tiesību normu valsts tiesībās, tai ir jādod izpildes tiesu iestādei rīcības brīvība noskaidrot, vai ir vai nav pamats atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildi šajā tiesību normā minētā pamata dēļ.**
- 2) **Pamatlēmuma 2002/584, kas grozīts ar Pamatlēmumu 2009/299, 3. panta 2. punkts un 4. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka abās šajās tiesību normās ietvertais jēdziens “tās pašas darbības” ir jāinterpretē vienveidīgi.**
- 3) **Pamatlēmuma 2002/584, kas grozīts ar Pamatlēmumu 2009/299, 4. panta 5. punkts, kurā fakultatīvās neizpildes pamata piemērošana ir pakļauta nosacījumam par to, ka notiesāšanas gadījumā sods jau ir izciests, to izcieš vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka šis nosacījums ir izpildīts gadījumā, kad pieprasītā persona par vienām un tām pašām darbībām ir tikusi galīgi notiesāta ar brīvības atņemšanas sodu, kura viena daļa ir izpildīta notiesājošo spriedumu pasludinošajā trešā valstī, un vienlaikus attiecībā uz atlikušo šī soda daļu šī persona ir tikusi apžēlota ar šīs valsts iestādes, kas nav tiesu iestāde, izsludinātu vispārēju apžēlošanas pasākumu, kurš attiecas arī uz personām, kas notiesātas par smagiem noziegumiem, un kurš nav balstīts uz racionāliem krimināltiesību politikas apsvērumiem. Tomēr izpildes tiesu iestādei, īstenojot tai piešķirto rīcības brīvību, ir jālīdzsvaro, no vienas puses, nesodāmības novēršana, kā arī cīņa pret noziedzību un, no otras puses, attiecīgās personas tiesiskās drošības garantija.**

[Paraksti]